

7ο Μάθημα

Επαλήθευση παρατήρησης

Εισαγωγή

Η παρατήρηση είναι μία διαδικασία επιστημονική η οποία στις φυσικές επιστήμες επαληθεύεται και μπορεί να μετρηθεί. Ένα παράδειγμα είναι η βαρύτητα. Μπορεί κάποιος να περιγράψει την κίνηση ενός σώματος στην πτώση και με νούμερα να καταγράψει την ταχύτητα πτώσης, το βάρος του σώματος και με τις ανάλογες πράξεις να διαπιστώσει για κάθε σώμα σε ελεύθερη πτώση διαφορετική ταχύτητα. Άλλη ταχύτητα έχει ένα σίδηρο που πέφτει ελεύθερο από ένα ύψος δύο μέτρων και διαφορετική είναι η ταχύτητα στο ίδιο ύψος από ένα ελαφρύτερο σώμα όπως ένα πλαστικό ή ένα μπαλόνι φουσκωμένο με αέρα.

Σημασία έχει όταν αυτό επαναληφθεί ξανά και ξανά θα παράξει το ίδιο αποτέλεσμα. Εδώ λέμε ότι η παρατήρηση έχει ποσοτικές μετρήσεις και το αποτέλεσμα είναι πάντα το ίδιο. Επομένως η παρατήρηση που μας απασχολεί εδώ είναι μία επιστημονική μέθοδος που όσο καταγράφουμε με ακρίβεια τα δεδομένα άλλο τόσο παράγει και περισσότερα ακριβή αποτελέσματα.

Η καταγραφή είναι επιστημονική διαδικασία

Τα χαρακτηριστικά τα οποία εσείς σημειώνετε στο γενεόγραμμα επειδή είναι ποιοτικά και όχι ποσοτικά, δηλαδή δεν είναι νούμερα πιθανόν για αυτό τον λόγο κάποιος να αμφισβητήσει ό,τι εσείς παρατηρείτε. Αυτή την αμφιβολία μπορεί να την εκφράσει ακόμα και ο ίδιος σας ο εαυτός. Πιθανόν να κάνετε λάθος σε ό,τι ποιοτικό χαρακτηριστικό δώσετε σε μία δική σας παρατήρηση ως παρατηρητής, αλλά αυτό δεν μας απασχολεί αυτή την στιγμή, δηλαδή ότι κάνετε λάθος. Αυτό που σημειώνετε ακόμα και αντικειμενικά να είναι λάθος, είναι όμως σωστό επειδή εσείς το βλέπετε.

Οτιδήποτε καταγράφεται με σαφήνεια είναι επιστημονική διαδικασία ακόμα και να είναι λάθος. Επομένως από πλευράς διαδικασίας είναι σωστό και είναι επιστημονικό, διότι η διαδικασία είναι επιστημονική, διότι ό,τι καταγράφεται από πλευράς παρατήρησης ακόμα και να είναι λάθος η καταγραφή όμως είναι επιστημονική. Ένα παράδειγμα επιστημονικής καταγραφής είναι η μαύρη τρύπα που παρατηρείται στο σύμπαν με το τηλεσκόπιο ή κάποιο θαύμα που βίωσε ένας άνθρωπος.

Η καταγραφή της μαύρης τρύπας ή του θαύματος είναι μία επιστημονική διαδικασία. Την μαύρη τρύπα ή το θαύμα δεν μπορεί να το αποδείξει αυτός που το περιγράφει, επειδή είναι μία παρατήρηση που δεν εξηγείται σήμερα ή μία βιωματική εμπειρία που δεν μπορεί να ερμηνευθεί. Μπορεί κάποιος να αμφισβητήσει την μαύρη τρύπα σήμερα ή το θαύμα, αλλά αυτός όταν το κάνει δεν έχει τα αντίστοιχα εργαλεία για να το απορρίψει. Ωστόσο όμως τι θα κάνει ο καθένας αυτό δεν μας απασχολεί εδώ. Μας απασχολεί η διαδικασία καταγραφής η οποία είναι επιστημονική, η οποία αφήνει τον μελλοντικό ερευνητή να ερμηνεύσει και να εξηγήσει επιστημονικά όταν θα έχει καλύτερα διαγνωστικά εργαλεία στο μέλλον από ό,τι εμείς σήμερα.

Η επιστημονική καταγραφή, ακόμα και του λάθους, σκοπό έχει να βοηθήσει τον άνθρωπο να προσανατολίζεται προς το σωστό. Παλαιότερα οι άνθρωποι πίστευαν ότι η γη είναι επίπεδη. Αυτό πίστευαν παρόλο που ως αποτέλεσμα ήταν λάθος. Αυτό στηριζόταν σε μία λανθασμένη ερμηνεία του πώς αντιλαμβανόταν ο άνθρωπος τον εαυτό του σε σχέση με την φύση. Ωστόσο όμως με την πάροδο του χρόνου, με την αλλαγή των πολιτισμικών χαρακτηριστικών και με την πρόοδο της επιστήμης αυτό άρχισε να αλλάζει και σήμερα ο άνθρωπος πιστεύει ότι η γη τελικά είναι στρογγυλή. Αυτό άλλαξε σταδιακά, επειδή άλλαξε και η μέθοδος της παρατήρησης, επειδή η μέθοδος απαιτούσε και επαληθεύσιμη διαδικασία που όταν πλέον κάποιος εφαρμόζει σωστά την παρατήρηση θα είχε πάντα το ίδιο

αποτέλεσμα, επομένως και επιστημονικό άρα και μη αμφισβητήσιμο.

Το 1ο βήμα της επιστημονικής διαδικασίας

Αυτό που θα εφαρμόσουμε εδώ στο γενεόγραμμα είναι μία επιστημονική διαδικασία. Με απλό τρόπο θα μπορούμε να επαληθεύουμε ό,τι υποκειμενικό καταγράφεται στο γενεόγραμμα, επομένως ο τρόπος θα είναι επαληθεύσιμος και επιστημονικός. Η καταγραφή είναι μία επιστημονική διαδικασία, ενώ με τον τρόπο της καταγραφής όπως θα σας τον πω θα μπορείτε να επαληθεύτε ότι εσείς παρατηρείτε. Επίσης για να προσεγγίζετε την αλήθεια με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ακρίβεια θα συμβεί το εξής. Ή εσείς θα αλλάζετε την αρχική παρατήρηση ή θα επαληθεύετε ό,τι εσείς αρχικά έχετε παρατηρήσει. Αυτός ο τρόπος θα σας βοηθήσει να πλησιάζετε την αντικειμενική αλήθεια έτσι ώστε να αποκλείονται λανθασμένα συμπεράσματα.

Το γενεόγραμμα ως βοηθητικός χάρτης

Επίσης, το γενεόγραμμα είναι ταυτόχρονα εκτός της επιστημονικής καταγραφής και ένας χάρτης βοηθητικός ο οποίος σας επιτρέπει να βλέπετε τις σχέσεις και τους ανθρώπους με τους οποίους σχετίζεστε σε απόσταση, παίρνοντας μία αεροφωτογραφία που σας δίνει μία εικόνα η οποία αποκαλύπτει μοτίβα επικοινωνιακά τα οποία επαναλαμβάνονται από μία γενεά στην άλλη και σήμερα εσείς με ασυνείδητο τρόπο τα επαναλαμβάνετε. Αυτό θα σας βοηθήσει έτσι ώστε να τα δείτε, να κρατάτε ό,τι μοτίβο επικοινωνιακό σας ωφελεί και σας είναι χρήσιμο και ό,τι δεν σας είναι ωφέλιμο θα μάθετε τον τρόπο να το αποβάλλετε.

Το 2ο βήμα της επιστημονικής διαδικασίας

Η επαλήθευση της παρατήρησης είναι το δεύτερο βήμα της επιστημονικής διαδικασίας. Εφόσον καταγράψατε το πρώτο βήμα που είναι η καταγραφή των θετικών χαρακτηριστικών, το δεύτερο βήμα είναι να ρωτήσετε εάν εσείς έχετε δίκιο σε ό,τι καταγράψατε. Εδώ χρειάζεται προσοχή με τον τρόπο που θα ρωτήσετε τον

άνθρωπο που αγαπάτε. Η σύνδεση λεκτικής επικοινωνίας με την μη λεκτική επικοινωνία συνθέτουν μήνυμα σαφές στο τι ρωτάτε ακριβώς.

Παράδειγμα της επιστημονικής διαδικασίας

Στο παράδειγμά μας ο Δημήτρης θα πρέπει να ρωτήσει την γυναίκα του με σαφή τρόπο και να συνδέει το λεκτικό μήνυμα με το μη λεκτικό προτείνοντας τα εξής: Γυναίκα μου ή όποιο άλλο χαρακτηρισμό είναι οικείος και στους δύο, στον άντρα και στην γυναίκα, πχ αγάπη μου, ζωή μου, πες μου σε παρακαλώ εγώ βλέπω ότι είσαι πολύ όμορφη. Πες μου σε παρακαλώ εσύ τι πιστεύεις για τον εαυτό σου; Πιστεύεις ότι είσαι όμορφη; Η ερώτηση θα πρέπει να έχει φυσικότητα και ειλικρινές ενδιαφέρον.

Το σαφές μήνυμα

Ο τρόπος που θα ρωτήσει έχει να κάνει με την μη λεκτική επικοινωνία που αφορά την ένταση της φωνής, την χροιά της φωνής, την βλεμματική συνάντηση, τη στάση του σώματος καθώς και με το λεκτικό μήνυμα όπως το περιγράψαμε παραπάνω. Αυτό το σαφές μήνυμα είναι πάρα πολύ σημαντικό στην επικοινωνία. Η σαφήνεια του μηνύματος έχει πάντα σχέση με την αρμολόγηση της λεκτικής με την μη λεκτική επικοινωνία. Όσο δυνατή και ισχυρή είναι η σαφήνεια, άλλο τόσο αφαιρεί τους εσωτερικούς διαλόγους του δέκτη. Δεν δίνει περιθώρια δηλαδή στο παράδειγμά μας στην γυναίκα να υποθέσει ότι ο άντρας της κάτι άλλο εννοεί εκτός από αυτό που λέει με τις λέξεις. Υπάρχουν περιπτώσεις με αστοχία επικοινωνίας, άλλο θέλει να ρωτήσει ο άντρας και άλλο καταλαβαίνει η γυναίκα.

Η λεπτομέρεια

Αυτό το σημειώνουμε εδώ διότι ίσως σας φανεί περιττό για το πρόσωπο που αισθάνεστε οικεία να κάνετε αυτή την ερώτηση, αλλά όμως έχει μεγάλη σημασία και βαρύτητα διότι από αυτή την μικρή λεπτομέρεια κρίνεται και η όλη διαδικασία της επαλήθευσης, η οποία θα εφαρμοστεί σε όλες τις σχέσεις σας. Επομένως θα ήθελα

σας παρακαλώ να δώσετε προσοχή και βάση στα μικρά και στα απλά τα οποία όπως θα διαπιστώσετε φέρνουν μεγάλες αλλαγές και άμεσα αποτελέσματα.

Εστίαση στον εαυτό σας

Επιμένω και το τονίζω αυτό και πάλι διότι έχει να κάνει με την προσωπική σας εκπαίδευση και εξέλιξη ως προσωπικότητα. Η διαδικασία έχει σκοπό όχι μόνο να αντλήσει πληροφορίες, αλλά και να δώσει πληροφορίες. Δηλαδή στο ποσοστό που εσείς δείχνετε ειλικρινές ενδιαφέρον στο ίδιο ποσοστό μπορείτε να πάρετε τις ανάλογες πληροφορίες. Όσο αυθεντικός είσαι άλλο τόσο θα πάρεις και αυθεντικές πληροφορίες. Αυτή η στρατηγική μόνο καλό θα φέρει και μόνο καλό θα κάνει σε όλα τα επίπεδα σχέσεων. Μπορεί κάποια στιγμή να υπάρξει κάποια αστοχία ή παράλειψη. Δεν πειράζει, άλλωστε κανένας δεν διεκδικεί το αλάθητο. Αυτό δεν θα είναι λάθος τραγικό που θα ζημιώσει την σχέση, διότι πολύ απλά διερευνάτε μόνο θετικά χαρακτηριστικά. Επομένως ξεκινήστε να το κάνετε.

Πέραν του εαυτού σας

Επίσης η διαδικασία αυτή πέραν του ότι είναι μία νέα απλή προσέγγιση αλλά σημαντική και καθοριστική, ωστόσο όμως στην συνέχεια αυτή η διαδικασία θα σας υποστηρίξει, εφόσον την μάθετε, να προσεγγίσετε ακόμα και τις πιο δύσκολες σχέσεις, έτσι ώστε να μπορείτε να επαληθεύσετε αυτό που εσείς νομίζετε ότι είναι σωστό.

Πρώτο παράδειγμα επαλήθευσης

Ένα παράδειγμα είναι αν εσείς πιστεύετε ότι ο αδελφός σας δεν σας μιλάει και το συμπέρασμά σας είναι ότι δεν σας αγαπάει. Πώς μπορείτε αυτόν τον χαρακτηρισμό να τον επαληθεύσετε; Δηλαδή ότι δεν σας αγαπάει; Ή επίσης πώς μπορείτε να βοηθήσετε ένα αγαπημένο σας πρόσωπο να αλλάξει μια λανθασμένη ερμηνεία που έχει κάνει για εσάς; Πιστεύει επί παραδείγματι ότι δεν τον αγαπάτε επειδή δεν του αφιερώνετε τον χρόνο που θέλει εκείνος; Πώς

μπορείτε να τον βοηθήσετε; Επομένως από τώρα καλό είναι να τηρείτε ό,τι σας λέγω για να δείτε άμεσα αποτελέσματα στην ζωή σας.

Διαφορά πληροφορίας με επιστημονική επαλήθευση

Η διαδικασία της επαλήθευσης της παρατήρησης είναι όπως έχουμε τονίσει μία επιστημονική διαδικασία η οποία λειτουργεί με σκοπό να ελαχιστοποιείται τυχόν λάθος ως προς την πληροφορία που θα διατυπωθεί μέσα στο γενεόγραμμα. Η διαφορά πληροφορίας με την πληροφορία της επιστημονικής επαλήθευσης είναι ότι μία απλή πληροφορία μπορεί να είναι μία ερμηνεία, μία υποκειμενική άποψη, η οποία όσο πειστική μπορεί να είναι, άλλο τόσο και αμφισβητήσιμη και επιστημονικά μη αποδεκτή. Η πληροφορία της επιστημονικής επαλήθευσης είναι η πληροφορία που επαληθεύεται με την επανάληψη της διαδικασίας που παράγει το ίδιο αποτέλεσμα.

Η υποκειμενική καταγραφή και επιστημονική καταγραφή

Επομένως ό,τι μπορεί να επαληθευθεί είναι και επιστημονικά αποδεκτό. Από πλευράς επιστημονικής διαδικασίας δεν έχουμε νούμερα και ποσοτικά μεγέθη που μετριοούνται, αλλά ανθρώπινη συμπεριφορά. Η ανθρώπινη συμπεριφορά αξιολογείται, αλλά όμως με υποκειμενική εκτίμηση. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν μπορεί να καταγραφεί και να αποδειχθεί με επιστημονικό τρόπο μία υποκειμενική εκτίμηση. Η υποκειμενική εκτίμηση μπορεί να είναι αντικειμενική και επιστημονική όταν συμφωνούν τουλάχιστον δύο ή περισσότεροι παρατηρητές.

Δύο παρατηρητές και επαλήθευση

Εάν δύο παρατηρητές χαρακτηρίζουν μία συμπεριφορά με τον ίδιο ακριβώς τρόπο τότε αυτή η διαδικασία είναι επιστημονική, διότι είναι επαληθεύσιμη και μειώνει το ανθρώπινο λάθος ως προς την καταγραφή της ανθρώπινης εκτίμησης. Ένα παράδειγμα είναι όταν παρατηρείται ένα παιδί ως προς την εξωτερική του συμπεριφορά και ο πρώτος παρατηρητής την χαρακτηρίζει ως επιθετική. Ο

δεύτερος παρατηρητής εάν συμφωνήσει τότε ελαχιστοποιείται το ανθρώπινο λάθος. Αυτό το λάθος ελαχιστοποιείται όταν επαληθεύσει και ένας τρίτος ανεξάρτητος παρατηρητής.

Δεύτερο παράδειγμα επαλήθευσης

Ένα δεύτερο παράδειγμα είναι να πιστεύει ο Δημήτρης του παραδείγματός μας για τον εαυτό του ότι είναι επιθετικός και θέλει να επαληθεύσει την εικόνα που έχει για τον εαυτό του, δηλαδή ότι είναι επιθετικός. Τότε για να την επαληθεύσει θα πρέπει να ρωτήσει έναν παρατηρητή που έχει εικόνα για τον ίδιο, δηλαδή είναι γνωστός του π.χ. η γυναίκα του. Εάν πει η γυναίκα του ότι είναι επιθετικός τότε η αρχική εκτίμηση επαληθεύεται και τότε ο Δημήτρης που πιστεύει για τον εαυτό του ότι είναι επιθετικός και η γυναίκα του το επαληθεύει, τότε είναι επιθετικός διότι το επαλήθευσε η γυναίκα του.

Εάν το επαληθεύσει και ένας τρίτος παρατηρητής τότε πράγματι αρχίζει να ελαχιστοποιείται το ποσοστό λάθους της αρχικής εκτίμησης, ότι δηλαδή είναι επιθετικός και αυτό υπολογίζεται ότι είναι επιστημονικό δεδομένο. Για το γενεόγραμμά μας αρκεί και μία επαλήθευση, ένας εξωτερικός παρατηρητής. Καλό όμως είναι για κάθε διαδικασία επαλήθευσης να προσπαθείτε να έχετε πάνω από έναν παρατηρητή ή διαφορετικό παρατηρητή κάθε επαλήθευσης σε περίπτωση που χρησιμοποιείται μόνο έναν παρατηρητή.